

P6_TA(2007)0362

Catastrofe naturale

Rezoluția Parlamentului European din 4 septembrie 2007 privind catastrofele naturale

Parlamentul European,

- având în vedere articolele 2, 6 și 174 din Tratatul CE,
- având în vedere rezoluțiile sale din 7 septembrie 2006 privind incendiile forestiere și inundațiile¹, din 5 septembrie 2002 privind inundațiile din Europa², din 14 aprilie 2005 privind seceta din Portugalia³, din 12 mai 2005 privind seceta din Spania⁴, din 8 septembrie 2005 privind dezastrelor naturale (incendii și inundații) din Europa⁵ și rezoluțiile sale din 18 mai 2006 privind dezastrelor naturale (incendii forestiere, secete și inundații)- aspecte legate de agricultură⁶, de dezvoltarea regională⁷ și de mediu⁸,
- având în vedere cele două audieri publice comune, organizate de Comisia pentru dezvoltare regională, Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară și Comisia pentru agricultură și dezvoltare regională din cadrul Parlamentului European, privind „O strategie europeană în caz de dezastre naturale” (20 martie 2006) și „Forța europeană de protecție civilă: Europe Aid” (5 octombrie 2006),
- având în vedere Decizia 2001/792/CE, Euratom a Consiliului din 23 octombrie 2001 de instituire a unui mecanism comunitar de favorizare a unei cooperări consolidate în cazul intervențiilor de urgență care țin de protecția civilă⁹, viitoarea adoptare a Deciziei Consiliului, reformulată, de instituire a unui mecanism comunitar de protecție civilă, precum și poziția Parlamentului din 24 octombrie 2006¹⁰ cu privire la aceasta,
- având în vedere propunerea Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui Fond de solidaritate al Uniunii Europene (COM (2005)0108) și poziția Parlamentului din 18 mai 2006¹¹ cu privire la aceasta,
- având în vedere raportul lui Michel Barnier, din 9 mai 2006, intitulat: „O forță europeană de protecție civilă: Europe aid”,
- având în vedere poziția sa din 25 aprilie 2007 referitoare la poziția comună a Consiliului în vederea adoptării directivei privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundațiilor¹²,

¹ JO C 305 E, 14.12.2006, p. 240.

² JO C 272 E, 13.11.2003, p. 471.

³ JO C 33 E, 9.02.2006, p. 599.

⁴ JO C 92 E, 20.4.2006, p. 414.

⁵ JO C 193 E, 17.8.2006, p. 322.

⁶ JO C 297 E, 7.12.2006, p. 363.

⁷ JO C 297 E, 7.12.2006, p. 369.

⁸ JO C 297 E, 7.12.2006, p. 375.

⁹ JO L 297, 15.11.2001, p. 7.

¹⁰ JO C 313 E, 20.12.2006, p. 100.

¹¹ JO C 297 E, 7.12.2006, p. 331.

¹² Texte adoptate, P6_TA(2007)0143.

- având în vedere Decizia 2007/162/CE, Euratom a Consiliului din 5 martie 2007 de instituire a unui Instrument financiar de protecție civilă¹³
 - având în vedere concluziile Consiliului Justiție și Afaceri interne din 12 și 13 iunie 2007 privind întărirea capacității de coordonare a Centrului de Monitorizare și Informare (CMI) din cadrul mecanismului de protecție civilă al Comunității,
 - având în vedere Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (UNFCCC) din 11 decembrie 1997 și ratificarea de către Comunitate a Protocolului de la Kyoto la 4 martie 2002,
 - având în vedere Regulamentul (CE) nr.2152/2003 din 17 noiembrie 2003 (Regulamentul „Forest Focus”)¹⁴,
 - având în vedere punctul 12 din concluziile Președinției din cadrul Consiliului European de la Bruxelles din 15 și 16 iunie 2006 privind capacitatea de reacție a Uniunii în caz de urgențe, crize și catastrofe,
 - având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „Rezolvarea problemei deficitului de apă și a secetei în Uniunea Europeană” (COM(2007)0414),
 - având în vedere articolul 103 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. având în vedere incendiile devastatoare și inundațiile violente care au provocat decese și distrugerii pe toată suprafața continentului european, în special în Grecia și Marea Britanie, în vara anului 2007, afectând statele membre UE, precum și regiunile ultraperiferice, în special Martinica și Guadelupa, care au fost lovite de uraganul Dean, țările candidate și cele aflate în imediata vecinătate a UE; întrucât suprafața arsă numai în luna iulie a fost la fel de vastă ca totalul suprafețelor arse pe tot parcursul anului trecut; întrucât, în luna august, Grecia a suferit o gravă tragedie națională, ca rezultat al unuia dintre cele mai distrugătoare incendii care au avut loc la scară mondială din 1871,
- B. întrucât suprafața totală a vegetației și a terenurilor împădurite afectate de incendiile din Europa în această vară acoperă mai mult de 700 000 de hectare, inclusiv situri de importanță comunitară (SIC), ce fac parte din rețeaua Natura 2000, și alte zone importante, conectate între ele din punct de vedere ecologic la scara întregii regiuni, țările cel mai sever afectate fiind Grecia, Italia, Bulgaria, Cipru, Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Spania (în special Insulele Canare și provincia Castellón), Ucraina, Turcia și Albania,
- C. întrucât recente incendii forestiere devastatoare din Grecia au dus la pierderea a peste 60 de vieți omenești și la rănirea unui număr mare de persoane, arderea a peste 250 000 de hectare de teren, inclusiv terenuri cu păduri și tufișuri, pierderea de animale, distrugerea multor locuințe și proprietăți și dispariția unor sate,
- D. întrucât, în același timp, multe alte zone ale Europei, în special Marea Britanie, au avut de suferit de pe urma unor grave inundații care au dus la pierderea a cel puțin 10 vieți omenești și la pagube estimative de 5 miliarde de euro provocate locuințelor, școlilor,

¹³ JO L 71, 10.3.2007, p 9.

¹⁴ JO L 324, 11.12.2003, p. 1.

infrastructurii și agriculturii, la întreruperea aprovizionării cu apă potabilă pentru mai bine de 420 000 de persoane, ceea ce a provocat strămutarea unui număr mare de persoane și pagube în domeniul comerțului, agriculturii și turismului; întrucât Italia a trecut printr-o situație critică provocată de inundații în partea de centru-nord a țării și de secetă și incendii în sudul țării, în timp ce estul Europei, în special România, a cunoscut o secetă extremă,

- E. întrucât Mecanismul comunitar de protecție civilă a fost activat de douăsprezece ori pentru același tip de urgență într-o perioadă de două luni, șapte dintre aceste stări de urgență producându-se simultan; întrucât asistența furnizată de statele membre nu a fost suficientă pentru a asigura o intervenție de protecție civilă rapidă și adecvată în toate situațiile de urgență menționate,
- F. întrucât, date fiind verile tot mai caniculare și mai secetoase din Europa de Sud, incendiile forestiere și alte tipuri de incendii spontane reprezintă un fenomen recurent, dar care variază dramatic în intensitate și locație geografică de la an la an; întrucât această tendință a evenimentelor dezastruoase este influențată, de asemenea, de schimbările climatice și este legată de apariția tot mai frecventă a valurilor de căldură și a secetei, așa cum se arată în Comunicarea Comisiei menționate anterior; întrucât, prin urmare, investițiile în combaterea schimbărilor climatice reprezintă investiții în prevenirea catastrofelor sub forma secetei și a incendiilor forestiere; întrucât, dată fiind situația actuală în care seceta durează tot mai mult, refacerea pădurilor în urma unui incendiu va deveni din ce în ce mai dificilă, având drept consecință deșertificarea,
- G. întrucât consecințele dezastrurilor naturale pentru economiile regionale, activitatea de producție și turism sunt dezastruoase din punct de vedere economic și social,
- H. întrucât numărul mare de incendii care au avut loc în Europa de Sud în 2007, precum și amploarea acestora, reprezintă rezultatul mai multor factori, inclusiv al schimbărilor climatice, al unei definiții inadecvate a pădurilor și al atenției insuficiente acordate pădurilor, precum și rezultatul unei combinații de cauze naturale și neglijență umană, dar și de acțiuni umane criminale, alături de aplicarea neadecvată a legislației care interzice construcțiile ilegale pe terenurile incendiate,
- I. întrucât Uniunea Europeană trebuie să recunoască natura specifică a catastrofelor naturale care se produc sub formă de secetă și incendii în zona mediteraneană și să-și adapteze în mod corespunzător instrumentele de prevenire, cercetare, gestionare a riscurilor, protecție civilă și solidaritate,
 - 1. își exprimă condoleanțele și solidaritatea puternică față de familiile celor care și-au pierdut viața, precum și față de locuitorii zonelor afectate;
 - 2. aduce omagiu pompierilor, altor profesioniști și voluntarilor care au muncit neostenit și și-au riscat viața pentru a pune capăt incendiilor, pentru a salva oameni și a limita pagubele provocate de catastrofele naturale din această vară, precum și numeroșilor cetățeni care au luptat pentru a-și salva bunurile și mediul înconjurător;
 - 3. invită Comisia să mobilizeze Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) într-un mod cât mai flexibil, fără întârzieri și evitând procedurile îndelungate și obstacolele administrative; în această privință, consideră că trebuie puse la dispoziție imediat resursele necesare pentru a ușura suferința și pentru a satisface nevoile victimelor și ale

rudelor lor directe, prin intermediul FSUE, al oricărui alt instrument comunitar (de exemplu, Fondurile structurale sau FEADER) sau prin intermediul oricăror altor mijloace financiare posibile, care corespund cerințelor de implementare a fondurilor comunitare, precum principiul parteneriatului și dezvoltarea durabilă;

4. îndeamnă Comisia să instituie mecanisme de asistență comunitară extraordinare, în special de natură financiară, pentru a sprijini reabilitarea regiunilor care au suferit pagube importante, a restabili potențialul de producție în zonele afectate, a relansa eforturile de creare a locurilor de muncă și a întreprinde măsurile adecvate pentru a compensa costurile sociale inerente pierderii locurilor de muncă și a altor surse de venit;
5. subliniază necesitatea accelerării procedurii de acces la fondurile UE pentru redresarea terenurilor agricole în urma inundațiilor și a incendiilor și pentru a asigura disponibilitatea unui ajutor financiar mai mare în scopul dezvoltării unor sisteme de protecție împotriva inundațiilor; invită Comisia și statele membre să revizuiască și să facă schimb de cele mai bune practici, în lumina cercetărilor de ultimă oră privind riscurile sporite de inundații și incendii forestiere cauzate de modul de gestionare a terenurilor, habitatelor și drenajului; îndeamnă statele membre să faciliteze, pe cât posibil, drenajul natural și retenția apei în atmosferă, mărin, în același timp, capacitatea de control al inundațiilor și infrastructura de drenaj, pentru a limita pagubele care ar putea fi provocate de căderile de ploi abundente;
6. recunoaște solidaritatea Uniunii Europene, a statelor sale membre și a altor țări în acordarea de asistență de urgență regiunilor afectate de incendii forestiere, prin punerea la dispoziție de aeronave, echipamente de stingere a incendiilor și expertiză în domeniu, cât și prin ajutorul considerabil oferit autorităților responsabile și serviciilor de salvare; consideră că scara și impactul acestor fenomene depășesc în mod frecvent nivelurile și capacitățile regionale și naționale și solicită urgent un angajament european eficient;
7. recunoaște contribuția CMI în sprijinirea și facilitarea mobilizării și a coordonării asistenței de urgență în domeniul protecției civile; cu toate acestea, ia act de faptul că resursele alocate de statele membre în scopul combaterii incendiilor forestiere, în special pe căi aeriene, sunt limitate, iar statele membre nu au întotdeauna posibilitatea de a oferi sprijin, atunci când resursele sunt necesare și pe propriile teritorii naționale; ia act de faptul că, prin urmare, unele state membre au primit mai puțină asistență decât altele și au fost nevoite să recurgă la acorduri bilaterale cu țări terțe, pentru asistență; regretă, așadar, că în unele cazuri UE, în ansamblul său, nu a reușit să dea dovadă de suficientă solidaritate;
8. îndeamnă insistent Consiliul să ajungă cât mai curând la o decizie referitoare la proiectul de regulament privind Fondul de solidaritate UE, luând în considerare faptul că Parlamentul a adoptat o poziție în acest sens în mai 2006; consideră că întârzierea Consiliului în această privință este inacceptabilă; consideră că noul regulament care, printre alte măsuri, coboară pragul de mobilizare a FSUE, va face posibilă abordarea pagubelor într-un mod mai eficace, mai flexibil și mai rapid; invită Președinția portugheză în exercițiu, cât și miniștrii UE de finanțe, mediu, agricultură și dezvoltare regională să ia măsuri imediate și ferme; sugerează, în acest sens, să fie convocată o reuniune comună extraordinară a Consiliului cu miniștrii UE responsabili, la care Parlamentul și Comisia să participe ca observatori;
9. invită la crearea unei Forțe europene care să poată acționa imediat în caz de urgență, după

cum s-a propus în raportul Comisarului Barnier, și regretă lipsa de reacție și de monitorizare în acest sens; subliniază, de asemenea, în acest context, necesitatea continuării dezvoltării unei capacități de reacție rapidă, bazate pe mecanismele de protecție civilă ale statelor membre, astfel cum a solicitat Consiliul European de la Bruxelles din 16 și 17 iunie 2006; invită Comisia să elaboreze o propunere în acest sens; subliniază rolul statelor membre și al autorităților locale ale acestora în prevenirea și combaterea eficace a incendiilor;

10. îndeamnă Comisia să solicite statelor membre informații cu privire la programele operaționale elaborate pentru a răspunde catastrofelor naturale și cu privire la experiența rezultate din aplicarea acestor programe și, de asemenea, să examineze caracterul adecvat al măsurilor de prevenire, pregătire și reacție folosite, în vederea schimbului de experiențe și a stabilirii de concluzii privind acțiunile imediate, coordonarea organelor administrative și operaționale și disponibilitatea resurselor umane și a materialelor necesare; invită Comisia să analizeze o potențială cooperare cu vecinii UE și cu alte țări terțe în lupta împotriva incendiilor dezastruoase și pentru a face schimb de experiență și/sau de capacități pe perioada nesigură a lunilor de vară, astfel încât să se asigure o mai bună pregătire pentru vara anului 2008;
11. consideră că experiențele din anii trecuți, cât și alte experiențe recente subliniază necesitatea consolidării gradului de protecție civilă comunitară, prin creșterea capacității de prevenire și reacție în ceea ce privește incendiile forestiere și alte incendii grave și solicită insistent Comisiei să ia măsuri în acest sens;
12. invită Comisia să studieze posibilitățile de a obține accesul planificat la capacitățile complementare de garantare a unei reacții rapide în caz de urgențe majore, capacități ce pot fi accesibile din alte surse, inclusiv piața privată; sugerează faptul că costul forței de rezervă ar putea fi acoperit prin intermediul Instrumentului financiar de protecție civilă;
13. salută recenta Decizie 2007/162/CE, Euratom a Consiliului din 5 martie 2007 de instituire a unui Instrument financiar de protecție civilă și consideră că acțiunile finanțate în temeiul acestui instrument ar trebui să garanteze expresia vizibilă a solidarității europene și să genereze o și mai mare valoare adăugată europeană pentru gestionarea eficace a catastrofelor naturale; cu toate acestea, își exprimă îngrijorarea legată de faptul că suma alocată acestui nou instrument nu va fi suficientă pentru realizarea în mod eficace a obiectivelor sale ambițioase;
14. subliniază necesitatea unor măsuri mai ferme, în scopul prevenirii catastrofelor naturale și, în această privință, așteaptă cu nerăbdare publicarea în 2008 a celor două studii ale Comisiei realizate în scopul creării unei strategii integrate de prevenire a catastrofelor naturale; în plus, sugerează analizarea de către Comisie a potențialelor utilizări ale metodei de coordonare deschisă, în scopul prevenirii catastrofelor naturale, prin acordarea unei atenții cuprinzătoare terenului, în vederea creșterii perioadei de retenție pentru corpurile de apă, precum și pădurilor, pentru a diminua pe cât posibil sarcina calorică a acestora, precum și amploarea și viteza incendiilor; subliniază faptul că biomasa recuperată ar putea contribui la fezabilitatea economică a operațiunilor;
15. invită Comisia să efectueze cercetări mai detaliate, în scopul ameliorării măsurilor de prevenire și acțiunilor de combatere a incendiilor forestiere și să revizuiască amenajarea teritorială și utilizarea terenurilor; îndeamnă, prin urmare, statele membre să ia măsuri ferme pentru a îmbunătăți și a implementa cadrul legislativ privind protecția pădurilor și

să se abțină de la activități de comercializare, reclasificare și privatizare, limitând în acest fel intruziunile și speculațiile; consideră că întreaga experiență a UE, inclusiv cea legată de sistemele de satelit, ar trebui utilizată în acest scop;

16. deplânge faptul că multe dintre aceste incendii forestiere par a fi provocate de acțiuni de incendiere premeditată și își exprimă îngrijorarea, în special, pentru faptul că tot mai multe dintre incendiile forestiere din Europa sunt provocate de astfel de acte criminale; solicită, prin urmare, statelor membre să crească pedepsele penale pentru actele criminale care distrug mediul înconjurător și, în special, pentru cei care provoacă incendii și consideră că anchetele prompte și eficiente, menite să conducă la stabilirea răspunderii, urmate de pedepse proporționale, ar descuraja comportamentele neglijente și premeditate;
17. își exprimă îngrijorarea cu privire la numărul crescând de catastrofe provocate de evenimente climatice extreme care, potrivit experților, pot fi atribuite în mare parte schimbărilor climatice determinate de încălzirea globală; în consecință, invită statele membre să facă tot ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivele Protocolului de la Kyoto și invită Comisia să ia măsuri prin care să garanteze respectarea angajamentelor de la Kyoto și a măsurilor ulterioare; invită Comisia și toate autoritățile publice în cauză să ia în considerare schimbările climatice și posibilitatea crescută de producere a unor catastrofe precum inundațiile și incendiile forestiere, în procesul de elaborare a bugetelor și a provizioanelor pentru riscuri destinate serviciilor de intervenție în cazuri de urgență;
18. invită Comisia să continue să colaboreze cu autoritățile naționale, în vederea dezvoltării politicilor de reducere la minimum a impactului incendiilor asupra mediului înconjurător; solicită elaborarea unei politici de reîmpădurire bazate pe respectarea caracteristicilor bioclimatice și de mediu; subliniază necesitatea colectării și înregistrării de date privind resursele naturale ale fiecărui stat membru, prin crearea unor „Conturi naționale de mediu”, sub forma unei baze de date deschise tuturor cetățenilor;
19. subliniază necesitatea de a se acorda o atenție specială, în cazuri de catastrofe naturale, nevoilor specifice ale persoanelor cu handicap, în toate acțiunile întreprinse prin intermediul mecanismelor de protecție civilă;
20. consideră că acțiunea de protecție civilă pe bază de voluntariat ar trebui promovată și sprijinită fără întârziere, prin activități de formare de bază și echipamente care ar putea îngloba tehnologii avansate, având în vedere că aceasta reprezintă una dintre cele mai importante resurse aflate la dispoziția statelor membre în situații de urgență provocate de catastrofe naturale; invită Uniunea Europeană și statele membre să sensibilizeze opinia publică cu privire la valoarea pe care o reprezintă pădurile noastre și resursele acestora, precum și cu privire la beneficiile rezultate din conservarea acestora, promovând implicarea societății civile prin voluntariat organizat sau prin alte metode;
21. consideră că o condiție prealabilă pentru protejarea pe termen lung și grija teritorială față de păduri o reprezintă programarea durabilă și implementarea planurilor de dezvoltare regională și rurală, care urmăresc reducerea depopulării zonelor rurale, crearea de noi venituri rurale diversificate, mai ales pentru tânăra generație, precum și crearea infrastructurii modernizate necesare în scopul atragerii turismului și a serviciilor durabile în zonele rurale;
22. subliniază faptul că catastrofele naturale și, în special, incendiile forestiere au pus în pericol, în acest an, monumente și situri arheologice de o importanță deosebită pentru

patrimoniul cultural european; subliniază, în această privință, amenințarea la adresa Olimpiei antice, locul de origine al Jocurilor Olimpice și, în special, la muzeul acesteia, care este un Sit al Patrimoniului Mondial; solicită să se pună imediat la dispoziție resurse în scopul restaurării, în cazul în care situri ale patrimoniului cultural european sunt distruse de incendiile forestiere aflate în desfășurare;

23. îndeamnă statele membre să se asigure că toate zonele cu păduri incendiate vor rămâne în continuare zone de păduri, și că vor face obiectul programelor de împădurire, inclusiv al unor condiții obligatorii, și că nu va fi autorizată nicio schimbare în utilizarea terenurilor respective, precum și să aplice legislația corespunzătoare privind conservarea și utilizarea adecvată a terenurilor, inclusiv practici agricole și forestiere durabile, gestionarea apei și gestionarea eficientă a riscurilor, și, de asemenea, să elaboreze imediat politici de reconstrucție, pentru turism și pentru economia locală, acolo unde aceasta a fost afectată;
24. solicită Comisiei să monitorizeze utilizarea adecvată, eficientă și efectivă a tuturor fondurilor destinate situațiilor de urgență, puse la dispoziția statelor membre pentru a face față consecințelor catastrofelor naturale și, de asemenea, solicită statelor membre să asigure rambursarea fondurilor comunitare utilizate în mod necorespunzător, ca de exemplu, în cazul neîndeplinirii planurilor de reîmpădurire și să asigure actualizarea cadastrului;
25. condamnă practicile de legalizare a construcțiilor ridicate în mod ilegal în zonele protejate unde, în general, nu se acordă autorizații de construire, și îndeamnă să se pună capăt imediat tuturor încercărilor de reducere a protecției forestiere prin intermediul modificărilor aduse Constituției Greciei (articolul 24);
26. sugerează trimiterea unei delegații a Parlamentului în țările cele mai afectate de catastrofele naturale recente, în vederea exprimării solidarității Parlamentului cu populația, a monitorizării nivelului de distrugere a vieților, a proprietăților, a rețelelor sociale, a mediului înconjurător și a economiei, precum și pentru a trage concluzii utile pentru îmbunătățirea prevenirii și acțiunilor de răspuns la situații extreme similare, care vor apărea eventual în viitor în UE;
27. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, precum și parlamentelor și guvernelor statelor membre.